

DEMOKRACIJA

Leto VI. - Štev. 7

Trst - Gorica 15. februarja 1952

Čemu pogodbe?

Preteklo nedeljo je bila peta občina podpisa mirovnih pogodb z Romunijo, Bolgarijo, Maďarsko, Finsko in Italijo. Na žalost so to edine, in poleg tega te manj važne pogodbe, s katerimi so bila vsestransko in dokončno urejena vprašanja med državami enega in druga vojnega tabora druge svetovne vojne. Toda če pogledamo, kako se te pogodbe spoštuje, potem res lahko rečemo, da ni velike škode, ki je rešeno vprašanje Posarja in določenega podobnega pogodb tudi z Nemčijo in če mirovna pogodba z Japonsko ne nosi sovjetskega podpisa. Med vsemi je Finska edina častna izjema, ki je vestno izpolnila in izpoljuje vse, kar ji je mirovna pogodba naložila. Ostalim bivšim zaveznicam sil Osi pa so določila mirovnih pogodb navadna cuna, s katero brišejo, kakor hoco.

Vzemimo n. pr. sedanje zaveznične in bivše sovjetske Sovjetske zvezde, Romunijo, Bolgarijo in Mađarsko. Z mirovno pogodbo so jim bile naložene omejitve v obrzoževanju, obvezale so se, da bodo spustovale človečanske svoboščine, da bodo razpustile v onemogočile vzpostavljanje fašističnih organizacij itd. A od vsega tega ni niti senčen! Vse te države razpolagajo z armadami, ki nekajkrat presegajo po pogodbi dovoljeno stanje, prebivalstvo uživa manj svoboščin, kakor pa v času najhujše fašistične diktature v totalitarizmu, ki je bil krv za njihov vstop v vojno, je izpremenil samo ime in barvo. Za vse to pa skrb, priznava in podpira Sovjetsko zvezdo, eden izmed glavnih podpisnikov mirovnih pogodb!

Ce tako na drugi strani želega zastora, bi kdo rek, da bo vsaj v zahodnem svetu bistveno drugače. Toda tudi tu moramo namreč zavestiti, da je lahko očitljivo, da bodo nemški militaristi ponovno oživel v starih oblikah in se ogrel za stare cilje. Na en ali drug način bo torej ta ovira, vsaj upamo, odpovedljiva.

Težavnejše pa je vprašanje Posarja. Francija in Zahodna Nemčija se ne moreta sporazumeti o pridržnosti tega bogatega premogovnega bazena. Kakor je znano, je dobila Francija po prvi svetovni vojni za 15 let mandat nad tem področjem. L. 1935 pa je bil plebiscit, na katerem se je prebivalstvo z 90 odstotno večino izreklo za Nemčijo. Po drugi svetovni vojni so Franciji zopet zasedli. Francija in so ga z gospodarsko priključitvijo pretvorili v nekakšen svoj mandat. Bonska vlada pa je ves čas zahtevala, da mora Posarje ostati del Nemčije. Francoski Visoki komisar v Posarju Gilbert Grandval je nesporazum še povečal. Ni se

zadovoljil samo z gospodarsko priključitvijo pokrajine k Franciji, ampak je začel uvajati celo nekakšno raznoredovalno politiko. Otroci se morajo v šolah učiti francosko, razpustil je nemško Demokratsko stranko, cenzuriral je nemško časopisje, izgnal je duhovnike, ki so bili nemško usmerjeni.

Vse dokler je bila Zahodna Nemčija na tleh, so Posarčani vse to prenašali z izgovorom: »Naše srce pripada Nemčiji, toda naš želodec je za Francijo. Toda čim so se življenjske razmere v Zahodni Nemčiji izboljšale, sta se znašla tako srce kakor želodec na nemški strani.«

Ko je bil pred dvema tednoma Visoki komisar Grandval preimenovan v francoskega veleposlanika pri posarski vladi in je s tem Francijo dejansko postavila svoje odnose s to pokrajino na osnove, ki so kaj podobne stalni priključitvi, je seveda dr. Adenauer v imenu Zahodne Nemčije energično protestiral. Izjavil je, da Nemčija ne more sodelovati pri Evropski voj-

noski, vse dokler ne bo urejena bodočnost Posarja.

Francija, ki ji je mnogo ležeče na bogatih premogovnih spornih pokrajini, ki koristno dopoljuje bogata francoska ležišča železne rude v Loreni, se je s tem čutila rešljivo in je dvignila svoj glas.

Francizi izjavljajo, da je skrajni čas pokazati Nemcem, da ne morejo doseči vsega, kar jim pada v glavo.

V nečem pa ima Nemčija pri vsem tem verjetno prav: vse dokler ni sestavljena in sklenjena nemška mirovna pogodba, si nihče ne more prilaščati kosov nemškega ozemlja, ki so pripadali Nemčiji za pred drugo svetovno vojno. Na tej osnovi bo treba iskati rešitev zapletenega posarskega vprašanja, ki je zavrl ustanovitev evropske vojske in je postal kamen spotike v napredku pri graditvi evropske solidarnosti.

Francoska vlada se mora zavestiti, da bi mogli ukrepi, ki so potrebni za pridobivanje glasov v francoskih zbornicah, vplivati na izgubo glasov v nemškem Bundestagu in da bi mogli s poskusom, da začeti lastno večino, spraviti v nevarnost Adenauera in njegovo vladilo, ki je v bistvu odločno evropsko usmerjena. Isto velja tudi za Nemčijo.

Vse evropske spore namreč presega nujnost združitve, nujnost, ki smo se je zavedli Evropeji posebno po zadnji vojni.

V nečem pa ima Nemčija pri vsem tem verjetno prav: vse dokler ni sestavljena in sklenjena nemška mirovna pogodba, si nihče ne more prilaščati kosov nemškega ozemlja, ki so pripadali Nemčiji za pred drugo svetovno vojno. Na tej osnovi bo treba iskati rešitev zapletenega posarskega vprašanja, ki je zavrl ustanovitev evropske vojske in je postal kamen spotike v napredku pri graditvi evropske solidarnosti.

Francoska vlada se mora zavestiti, da bi mogli ukrepi, ki so potrebni za pridobivanje glasov v francoskih zbornicah, vplivati na izgubo glasov v nemškem Bundestagu in da bi mogli s poskusom, da začeti lastno večino, spraviti v nevarnost Adenauera in njegovo vladilo, ki je v bistvu odločno evropsko usmerjena. Isto velja tudi za Nemčijo.

V nečem pa ima Nemčija pri vsem tem verjetno prav: vse dokler ni sestavljena in sklenjena nemška mirovna pogodba, si nihče ne more prilaščati kosov nemškega ozemlja, ki so pripadali Nemčiji za pred drugo svetovno vojno. Na tej osnovi bo treba iskati rešitev zapletenega posarskega vprašanja, ki je zavrl ustanovitev evropske vojske in je postal kamen spotike v napredku pri graditvi evropske solidarnosti.

Francoska vlada se mora zavestiti, da bi mogli ukrepi, ki so potrebni za pridobivanje glasov v francoskih zbornicah, vplivati na izgubo glasov v nemškem Bundestagu in da bi mogli s poskusom, da začeti lastno večino, spraviti v nevarnost Adenauera in njegovo vladilo, ki je v bistvu odločno evropsko usmerjena. Isto velja tudi za Nemčijo.

V nečem pa ima Nemčija pri vsem tem verjetno prav: vse dokler ni sestavljena in sklenjena nemška mirovna pogodba, si nihče ne more prilaščati kosov nemškega ozemlja, ki so pripadali Nemčiji za pred drugo svetovno vojno. Na tej osnovi bo treba iskati rešitev zapletenega posarskega vprašanja, ki je zavrl ustanovitev evropske vojske in je postal kamen spotike v napredku pri graditvi evropske solidarnosti.

Francoska vlada se mora zavestiti, da bi mogli ukrepi, ki so potrebni za pridobivanje glasov v francoskih zbornicah, vplivati na izgubo glasov v nemškem Bundestagu in da bi mogli s poskusom, da začeti lastno večino, spraviti v nevarnost Adenauera in njegovo vladilo, ki je v bistvu odločno evropsko usmerjena. Isto velja tudi za Nemčijo.

V nečem pa ima Nemčija pri vsem tem verjetno prav: vse dokler ni sestavljena in sklenjena nemška mirovna pogodba, si nihče ne more prilaščati kosov nemškega ozemlja, ki so pripadali Nemčiji za pred drugo svetovno vojno. Na tej osnovi bo treba iskati rešitev zapletenega posarskega vprašanja, ki je zavrl ustanovitev evropske vojske in je postal kamen spotike v napredku pri graditvi evropske solidarnosti.

V nečem pa ima Nemčija pri vsem tem verjetno prav: vse dokler ni sestavljena in sklenjena nemška mirovna pogodba, si nihče ne more prilaščati kosov nemškega ozemlja, ki so pripadali Nemčiji za pred drugo svetovno vojno. Na tej osnovi bo treba iskati rešitev zapletenega posarskega vprašanja, ki je zavrl ustanovitev evropske vojske in je postal kamen spotike v napredku pri graditvi evropske solidarnosti.

V nečem pa ima Nemčija pri vsem tem verjetno prav: vse dokler ni sestavljena in sklenjena nemška mirovna pogodba, si nihče ne more prilaščati kosov nemškega ozemlja, ki so pripadali Nemčiji za pred drugo svetovno vojno. Na tej osnovi bo treba iskati rešitev zapletenega posarskega vprašanja, ki je zavrl ustanovitev evropske vojske in je postal kamen spotike v napredku pri graditvi evropske solidarnosti.

V nečem pa ima Nemčija pri vsem tem verjetno prav: vse dokler ni sestavljena in sklenjena nemška mirovna pogodba, si nihče ne more prilaščati kosov nemškega ozemlja, ki so pripadali Nemčiji za pred drugo svetovno vojno. Na tej osnovi bo treba iskati rešitev zapletenega posarskega vprašanja, ki je zavrl ustanovitev evropske vojske in je postal kamen spotike v napredku pri graditvi evropske solidarnosti.

V nečem pa ima Nemčija pri vsem tem verjetno prav: vse dokler ni sestavljena in sklenjena nemška mirovna pogodba, si nihče ne more prilaščati kosov nemškega ozemlja, ki so pripadali Nemčiji za pred drugo svetovno vojno. Na tej osnovi bo treba iskati rešitev zapletenega posarskega vprašanja, ki je zavrl ustanovitev evropske vojske in je postal kamen spotike v napredku pri graditvi evropske solidarnosti.

V nečem pa ima Nemčija pri vsem tem verjetno prav: vse dokler ni sestavljena in sklenjena nemška mirovna pogodba, si nihče ne more prilaščati kosov nemškega ozemlja, ki so pripadali Nemčiji za pred drugo svetovno vojno. Na tej osnovi bo treba iskati rešitev zapletenega posarskega vprašanja, ki je zavrl ustanovitev evropske vojske in je postal kamen spotike v napredku pri graditvi evropske solidarnosti.

V nečem pa ima Nemčija pri vsem tem verjetno prav: vse dokler ni sestavljena in sklenjena nemška mirovna pogodba, si nihče ne more prilaščati kosov nemškega ozemlja, ki so pripadali Nemčiji za pred drugo svetovno vojno. Na tej osnovi bo treba iskati rešitev zapletenega posarskega vprašanja, ki je zavrl ustanovitev evropske vojske in je postal kamen spotike v napredku pri graditvi evropske solidarnosti.

V nečem pa ima Nemčija pri vsem tem verjetno prav: vse dokler ni sestavljena in sklenjena nemška mirovna pogodba, si nihče ne more prilaščati kosov nemškega ozemlja, ki so pripadali Nemčiji za pred drugo svetovno vojno. Na tej osnovi bo treba iskati rešitev zapletenega posarskega vprašanja, ki je zavrl ustanovitev evropske vojske in je postal kamen spotike v napredku pri graditvi evropske solidarnosti.

V nečem pa ima Nemčija pri vsem tem verjetno prav: vse dokler ni sestavljena in sklenjena nemška mirovna pogodba, si nihče ne more prilaščati kosov nemškega ozemlja, ki so pripadali Nemčiji za pred drugo svetovno vojno. Na tej osnovi bo treba iskati rešitev zapletenega posarskega vprašanja, ki je zavrl ustanovitev evropske vojske in je postal kamen spotike v napredku pri graditvi evropske solidarnosti.

V nečem pa ima Nemčija pri vsem tem verjetno prav: vse dokler ni sestavljena in sklenjena nemška mirovna pogodba, si nihče ne more prilaščati kosov nemškega ozemlja, ki so pripadali Nemčiji za pred drugo svetovno vojno. Na tej osnovi bo treba iskati rešitev zapletenega posarskega vprašanja, ki je zavrl ustanovitev evropske vojske in je postal kamen spotike v napredku pri graditvi evropske solidarnosti.

V nečem pa ima Nemčija pri vsem tem verjetno prav: vse dokler ni sestavljena in sklenjena nemška mirovna pogodba, si nihče ne more prilaščati kosov nemškega ozemlja, ki so pripadali Nemčiji za pred drugo svetovno vojno. Na tej osnovi bo treba iskati rešitev zapletenega posarskega vprašanja, ki je zavrl ustanovitev evropske vojske in je postal kamen spotike v napredku pri graditvi evropske solidarnosti.

V nečem pa ima Nemčija pri vsem tem verjetno prav: vse dokler ni sestavljena in sklenjena nemška mirovna pogodba, si nihče ne more prilaščati kosov nemškega ozemlja, ki so pripadali Nemčiji za pred drugo svetovno vojno. Na tej osnovi bo treba iskati rešitev zapletenega posarskega vprašanja, ki je zavrl ustanovitev evropske vojske in je postal kamen spotike v napredku pri graditvi evropske solidarnosti.

V nečem pa ima Nemčija pri vsem tem verjetno prav: vse dokler ni sestavljena in sklenjena nemška mirovna pogodba, si nihče ne more prilaščati kosov nemškega ozemlja, ki so pripadali Nemčiji za pred drugo svetovno vojno. Na tej osnovi bo treba iskati rešitev zapletenega posarskega vprašanja, ki je zavrl ustanovitev evropske vojske in je postal kamen spotike v napredku pri graditvi evropske solidarnosti.

V nečem pa ima Nemčija pri vsem tem verjetno prav: vse dokler ni sestavljena in sklenjena nemška mirovna pogodba, si nihče ne more prilaščati kosov nemškega ozemlja, ki so pripadali Nemčiji za pred drugo svetovno vojno. Na tej osnovi bo treba iskati rešitev zapletenega posarskega vprašanja, ki je zavrl ustanovitev evropske vojske in je postal kamen spotike v napredku pri graditvi evropske solidarnosti.

V nečem pa ima Nemčija pri vsem tem verjetno prav: vse dokler ni sestavljena in sklenjena nemška mirovna pogodba, si nihče ne more prilaščati kosov nemškega ozemlja, ki so pripadali Nemčiji za pred drugo svetovno vojno. Na tej osnovi bo treba iskati rešitev zapletenega posarskega vprašanja, ki je zavrl ustanovitev evropske vojske in je postal kamen spotike v napredku pri graditvi evropske solidarnosti.

V nečem pa ima Nemčija pri vsem tem verjetno prav: vse dokler ni sestavljena in sklenjena nemška mirovna pogodba, si nihče ne more prilaščati kosov nemškega ozemlja, ki so pripadali Nemčiji za pred drugo svetovno vojno. Na tej osnovi bo treba iskati rešitev zapletenega posarskega vprašanja, ki je zavrl ustanovitev evropske vojske in je postal kamen spotike v napredku pri graditvi evropske solidarnosti.

V nečem pa ima Nemčija pri vsem tem verjetno prav: vse dokler ni sestavljena in sklenjena nemška mirovna pogodba, si nihče ne more prilaščati kosov nemškega ozemlja, ki so pripadali Nemčiji za pred drugo svetovno vojno. Na tej osnovi bo treba iskati rešitev zapletenega posarskega vprašanja, ki je zavrl ustanovitev evropske vojske in je postal kamen spotike v napredku pri graditvi evropske solidarnosti.

V nečem pa ima Nemčija pri vsem tem verjetno prav: vse dokler ni sestavljena in sklenjena nemška mirovna pogodba, si nihče ne more prilaščati kosov nemškega ozemlja, ki so pripadali Nemčiji za pred drugo svetovno vojno. Na tej osnovi bo treba iskati rešitev zapletenega posarskega vprašanja, ki je zavrl ustanovitev evropske vojske in je postal kamen spotike v napredku pri graditvi evropske solidarnosti.

V nečem pa ima Nemčija pri vsem tem verjetno prav: vse dokler ni sestavljena in sklenjena nemška mirovna pogodba, si nihče ne more prilaščati kosov nemškega ozemlja, ki so pripadali Nemčiji za pred drugo svetovno vojno. Na tej osnovi bo treba iskati rešitev zapletenega posarskega vprašanja, ki je zavrl ustanovitev evropske vojske in je postal kamen spotike v napredku pri graditvi evropske solidarnosti.

V nečem pa ima Nemčija pri vsem tem verjetno prav: vse dokler ni sestavljena in sklenjena nemška mirovna pogodba, si nihče ne more prilaščati kosov nemškega ozemlja, ki so pripadali Nemčiji za pred drugo svetovno vojno. Na tej osnovi bo treba iskati rešitev zapletenega posarskega vprašanja, ki je zavrl ustanovitev evropske vojske in je postal kamen spotike v napredku pri graditvi evropske solidarnosti.

V nečem pa ima Nemčija pri vsem tem verjetno prav: vse dokler ni sestavljena in sklenjena nemška mirovna pogodba, si nihče ne more prilaščati kosov nemškega ozemlja, ki so pripadali Nemčiji za pred drugo svetovno vojno. Na tej osnovi bo treba iskati rešitev zapletenega posarskega vprašanja, ki je zavrl ustanovitev evropske vojske in je postal kamen spotike v napredku pri graditvi evropske solidarnosti.

V nečem pa ima Nemčija pri vsem tem verjetno prav: vse dokler ni sestavljena in sklenjena nemška mirovna pogodba, si nihče ne more prilaščati kosov nemškega ozemlja, ki so pripadali Nemčiji za pred drugo svetovno vojno. Na tej osnovi bo treba iskati rešitev zapletenega posarskega vprašanja, ki je zavrl ustanovitev evropske vojske in je postal kamen spotike v napredku pri graditvi evropske solidarnosti.

V nečem pa ima Nemčija pri vsem tem verjetno prav: vse dokler ni sestavljena in sklenjena nemška mirovna pogodba, si nihče ne more prilaščati kosov nemškega ozemlja, ki so pripadali Nemčiji za pred drugo svetovno vojno. Na tej osnovi bo treba iskati rešitev zapletenega posarskega vprašanja, ki je zavrl ustanovitev evropske vojske in je postal kamen spot

VESTI z GORIŠKEGA

KRIČAVI KARIERISTI

se ne bodo zavarovali na račun naših narodnih koristi

Ker je DFS preprečila vsako debato o tako imenovani »enotnosti« slovenskih zamejev na demokratični in parlamentarnem način s tem, da je svoj štandreški predlog vrnil neposredno pred vso javnost na Goriškem, t. j. toliko pred slovensko kolikor pred italijansko, smo tudi mi primorani, zaradi izpravevanja slovenske vesti in zaradi zavesti ter zaradi razčlenjenja pojmov, razpravljati v javnosti. Naši rojaki in »Naše ljudstvo«, ki je za enotnost (»Primorski dnevnik«, 8. II. 1952) naj se zaveda, da izobesamo umazano perilo, ki ga je DFS ponemarila.

Narodna enotnost in komunizem

Enotnost Slovencev na tem ozemlju bo zopet v celoti obnovljena po starih, preizkušenih načelih in osvežena z novimi sodobnimi sokoči takrat, ko bo konec komunističnega totalitarizma tako v teoriji kakor v praksi

Na številna javna in zasebna snubljala babičevcev po enotnosti vseh Slovencev na tem ozemlju smo odgovorili jasno in točno. Posebno podrobno pa še na poziv slovenskega književnika, prof. dr. Budala, v uvodniku »Primorskega dnevnika« pod naslovom »Ista nevarnost — za vsek. Na te naše neizpodobne dakeze o jalovosti vsakega komunističnega napora po neki Osvobodilni fronti v novi izdaji, se je najprej oglašil g. Drago Pahor, glasnik komunistične partije v štirih zaporednih člankih v »Primorskem dnevniku«. V teh je na dolgo in na široko razgrinjal bilanso šolsko-prosvetnega dela komunistične partije v dolgi dobi svojega prosvetnega šefovanja na vzporednem slepem tiru slovenskega šolstva v Trstu. Verjetno je ta gospod izrabil ugodno priložnost, da bi prepričal nadrejeno partijsko oblast o svoji nenadomestljivosti. Ce je s tem dosegel svoj smoter, nas pri najboljši volji ne zanima. Ugotavljamo samo, da naše trditve, da je prof. dr. Budal po nalogu komunistične partije obrnil hrbot slovenski šoli, ni v ničemer omajal, ker dejstvo je samo eno in tega dejstva ne izbrisuje nobena komunistična dialektika.

Daleč smo od tega, da bi slovensko šolsko upravo v podrobnostih jemali v začetku, ker smo se vedno borili in se bomo tudi v naprej proti vsakršnemu monopoliziranju slovenskega šolstva po kakršni koli politični skupini, pa naj bi bila to sama Slovenska demokratska zveza. Vedno smo stali na stališču, da je šolstvo last vseh Slovencev na tem ozemlju in vedno smo se in se bomo potegovali za to, da dobitjo Slovenci potrebovno besedo v tej svoji ustanovi. Vedno pa bomo slovensko šolo branili pred številnimi njenimi sovražniki, in to tudi takrat, če bi upravičena pobuda prisla iz vrst samega Centralnega komiteta komunistične partije. To pa je tudi razlog, da se javno o tem vprašanju ne izražamo tako, kakor bi bilo pod drugačnimi okoliščinami demokratično in koristno. Jasne so nam tako zasluge, kakor tudi napake. Da se razumemo!

Mi smo ostali to, kar smo bili v mladosti!

Zavračamo pa vse obrabljenje fraze o izdajalcih, ki klubj znatenju izboljšanju v tem oziru, še vedno niso povsem izginile iz slovarja psovk »Primorskog dnevnika«. Pojem izdaje bi lahko uspešno raztegnili na mnoge, ki jih g. Pahor ni imel v mislih. Spomnimo ga samo na to, da smo mi tudi starejših letih ostali isto, kar smo bili v mladosti in v zrelih letih svojega življenja. Ostali smo zvesti sebi, svojim idealom in svojim načelom. Drugi, ki so iz pridobitniških povsednosti iz ene skrajnosti v drugo, nimajo prav nobene pravice postavljati se v pozο sodnikov...

Dolgi bilanci g. Pahorja je sledil uvodnik samega šefa komunistične partije, g. Branka Babiča, pod naslovom »Nehvaležna naloga«. Tem izvajanjem pa smo dolžni nekaj odgovor.

Predvsem naj ve g. Babič, da se demokrati nismo v preteklosti nikdar uvrsčali v križarske vojne proti komunizmu, še manj pa se upirali težnjam milijonov množic delavskega ljudstva po boljšem in pravičnejšem življenju prav s paro »borbe proti komunizmu«, prikazujot komunizem in vse, kar je bilo resnično naprednega, za najstranje zlo za človeštvo. To pa zato, ker nismo v tistih časih zavrgnili naši narodni heroji morda komunisti, ki so prejemali denar in direktive iz Moskve? Bili so časi, ko so hoteli brezvestni špekulantji tudi te junake pobasati med naropano ljudsko imovino. Ti časi pa so za nami za vedno.

Odporni zabolodam komunizma je rodil naše demokratsko gibanje

Ali mislite, da je borba proti komunističnemu našilju diplomatska umetnost tiste Amerike, ki ustvarja čisto nekje druge »dolarske zvezake«? Mi, g. Babič, imamo čisto čelo, mi smo, da govorimo s komunističnim besedoslovjem, agentura Slovencev na tem ozemlju in pravnikov drugačega. In naš demokratsko gibanje je bilo od našega naroda ustvarjeno za borbo proti našilju, diktaturi, ugrabiljanju, likvidiranju in zastrupljanju našega ljudstva z umetnim sovraštvom človeku proti človeku, razreda proti razredu ter s špijonstvom, ki ni priznana niti svetosti družinske vezi; vaša borba je na tem moralnem terenu imela pol uspeh. Komunističnega spletkarjenja je bilo že v nedavni preteklosti toliko, da

Na tem političnem zemljevidu pa opazimo še druge mračne poteze.

Komunistične žrtve

Ne vemo natančno koliko komunistov in »naprednih« ljudi (ta označba je samovoljna prilastek oblastniškega komunizma) so n. pr. jugoslovanski režimi v preteklosti postrelili. In koliko so jih pozaprli in koliko segnali v razna koncentracijska taborišča? Vemo pa, da so komunisti v enem samem dnevu postrelili in likvidirali ne-

steto več ljudi kot vsi prejšnji jugoslovanski režimi v 20. letih. Na to vprašanje je pred kratkim že odgovoril nek ameriški senator, ki je začrnil, da je šlo skoz komunistične jugoslovanske zapore sedem in pol milijona Jugoslovanov. Tudi ce bi bili v preteklosti prav vsi jugoslovanski komunisti v zaporih, bi dobili razmerje 1 : 500. Nasilja smo kot demokrati vedno obsojali; znamo pa tudi razločevati obseg nasilja, g. Babič. Tako oderuškega maščevanja cela svetovna zgodbodina ne pozna, g. Babič...

Sicer pa se bo s to žalostno in sramotno statistiko ukvarjalna pravljica zgodbodina, kakor pa bi jo mogli nepristransko prikazati sodobniki. Nasilje ima za vse enako ceno, za komuniste in nekomuniste.

Ni bistvene razlike med sovjetskim in jugoslovenskim komunizmom

Gledo Sovjetje, g. Babič, vas je moskovska dialektična izvežbanost pošteno pustila na cedilu. Pravite, da že davno njena politika ni več komunistična. Ej, tako strašno davno to vendar ne bo, saj ni še tako dolgo, ko ste še vi sami na vsakem shodu oziroma množičenem sestanku goreli od navdušenja nad to politiko, jo šolarsko marljivo posmeli in jo celo prekašali v vsej njejnejši odvratnosti. Ali pa ste se močno samo pretvarjali? Sovjetiji mi nismo nikdar prisegali niti zvestobe niti hvalenosti, ker smo davno pred vami spoznali, kje ima najstranje zlo za človeštvo svoje gnezdišče. Zvestobo in pokorščino za vsako ceno tuji imperialistični sili se prisegali vi in vaši gospodarji še do nedavnega!

Sicer pa kaj bi po nepotrebniem besedičili; razložite nam vendar enkrat bistveno razliko med sovjetskim in jugoslovenskim komunističnim našiljem, med sovjetsko in jugoslovansko komunistično diktaturom! Naša borba je uperjena v prvi vrsti proti prevare, nasilju in diktaturi in bi nas zato te razlike resnično zanimale. Kadar bo komunizem zavrgel svojo lastno diktaturo in našilje ter zamenjal z demokratičnoladavino, takoj kakor jo razume ves svet razen diktatorjev, potem bo naša borba proti komunizmu revidirana.

Uveljavljenje demokratskih načel - najvišji cilj demokracije

Gledo politične samostojnosti pa je g. Babič odkril novo čudo sveta. Mi bi bili v resnicu prijetno iznenadi, če bi zahodni svet ali kdor koli sprostil tiste sile, ki bi v Jugoslaviji v povod po vesoljenju svetu uveljavile demokratična načela, saj je to najvišji cilj našega demokratičnega gibanja. Spremembe notranjih režimov bi potem moreni že prepustili volji ljudstva, saj so bili naši narodni heroji morda komunisti, ki so prejemali denar in direktive iz Moskve? Bili so časi, ko so hoteli brezvestni špekulantji tudi te junake pobasati med naropano ljudsko imovino. Ti časi pa so za nami za vedno.

Trditev o nekakih direktivah, ki naj bi jih mi — nekoč ste nas nazivali »dolarska zvezaka« — prejemali od kjer koli, je tipičen plod kremeljskih učencev. Ali res mislite, da je antifašizem rodila Moskva? Ne, rodil ga je fašizem sam! Kaj so bili naši narodni heroji morda komunisti, ki so prejemali denar in direktive iz Moskve? Bili so časi, ko so hoteli brezvestni špekulantji tudi te junake pobasati med naropano ljudsko imovino. Ti časi pa so za nami za vedno.

Ali mislite, da je borba proti komunističnemu našilju diplomatska umetnost tiste Amerike, ki ustvarja čisto nekje druge »dolarske zvezake«? Mi, g. Babič, imamo čisto čelo, mi smo, da govorimo s komunističnim besedoslovjem, agentura Slovencev na tem ozemlju in pravnikov drugačega. In naš demokratisko gibanje je bilo od našega naroda ustvarjeno za borbo proti našilju, diktaturi, ugrabiljanju, likvidiranju in zastrupljanju našega ljudstva z umetnim sovraštvom človeku proti človeku, razreda proti razredu ter s špijonstvom, ki ni priznana niti svetosti družinske vezi; vaša borba je na tem moralnem terenu imela pol uspeh. Komunističnega spletkarjenja je bilo že v nedavni preteklosti toliko, da

Na tem političnem zemljevidu pa opazimo še druge mračne poteze.

MOHORJEVE KNJIGE

Knjige »Družbe sv. Mohorja« so letos po vsebini in obliki precej skromne, če jih primerjamo s knjigami »Mohorjeve družbe« med obema svetovnima vojnoma. Včasih je bilo cel kup knjig, koledar je bil obsežen in zanimiv v vsakem oziru. »Mohorjeva družba« je res vila med slovenskim narodom veliko poslanstvo na kulturnem in verskem polju.

Nič čudnega, če se po razvalinah zadnje svetovne vojne more tudi »Mohorjeva družba« boriti z gmočnimi in drugimi težavami. Vojna je bila pač totalitarna in ni imela nobenih pomislekov in obziru, še najmanj pa prav do takih ustanov, kot je ta »Mohorjeva družba«. Z razumevanjem smo torej sprejemali povoje Mohorjeve knjige, ki pa iz navedenih razlogov ne moremo meritri se s predvojnimi izdajami.

Toda nekaj novega smo opazili v letosnjem koledarju. Ce nameč slovec malo pozljivo prebere vsebino koledarja, se mu zazdi, da je ta združen v visoke stopnje kulturnega in verskega poslanstva na

zadnjem koledarju na primernem dogodku slovenske zgodovine.

Cesar v svojem časopisu stalno in ogroženo napadajo socialno demokracijo po vsem svetu, sramotijo-njene voditelje in se norčujejo iz social-demokratičnih naporov na prednjih držav na Zahodu Evrope, jih rdečica prav nič ne zavila ob spominu na dogodek pred petdesetimi leti in jih kar enostavno pripisuje sebi v zaslugo. Ce bija naši socialisti vedeli, kdo se danes šopirja s pjavim perjem komunizmu tujih zaslug, bi se v grobu obrnili, kakor bi se v grobu obrnili prvi slovenski pesnik dr. France Prešeren in prvi slovenski pisatelj Ivan Cankar, če bi morala poslušati in prebrati komunistične pamflete o komunizmu najvišjih vrhov slovenske vezane in nevezane besede. Komunizem pleni vse in potiska v svojo malo osebe in dejanja tako, kakor je vajen v deželah, kjer se je polasti oblasti. Tudi ta tipično komunistična nemoralna bo sešoma zopet izginila s sveta.

KDO LAZE? Zahodna nemška vlad je sporocila Odboru za vojne ujetnike pri Družbenih narodih, da

bo že v naslednjih dneh predložila

zvezde nepristojne v smrtjo in končno za-

spal mirno ob ugašočem zvoku »monotonih kraguljčkov...« Bil je to poslednji pozdrav slovenske zemelje in slovenskega naroda, katere-

mu je Lozej posvetil vse sile svojega duha in za katerega dobrobit je delal ne nasilno in z orožjem v roki, ampak z močjo idej slovenske krščanske kulture! Padel je, ker je veroval v dostenjanstvo človeškega življenja in v pravico! Nasilnik, ki so njemu in slovenskemu narodu strigli po življenju, še živjo, mora da istih ali podobnih odgovornih mestih kot teda, in nadaljuje žalostno dediščino s krvjo in solzami napojenega sovraštva svojih fašističnih prednikov...

Drug neprijeten vtis, ki ga človek dobi zlasti v predvsem pri ne-podpisanih ali pseudonimnih članekih, je, da so te vrstice improvizirane, spisane zadnji trenutek, brez primerne oblike. So pa nekateri res lepi sestavki, ki jih človek z veseljem in užitkom bere.

Končno se nam zdi malo pretiran prostor, ki je posvečen ameriškim Slovencem, čeprav so tako velikodušno darovali in podprli »Mohorjevo družbo«! Kakšno stran bi bili lahko posvetili tudi razmeram, če že ne političnim, pa vsaj verskim in kulturnim, naše ožje domovine Slovenije.

Verjetno bi imel koledar večji uspeh, če bi obravnaval vprašanja, na katera se zanima širša javnost.

Poleg koledarja je »Družba sv. Mohorja« izdala še dve drobni knjigi: povest Janeza Jelena »Sončne sene« in črtice Vinka Beličiča »Kancurje roda«.

Prva, ki obsega 100 strani, je natajela na splošno priznanje in odobrenje, ker opisuje lepote pl-

V očeh Moskve sta očividno samo dve imperialistični državi na svetu — Združene države in Velika Britanija, obe naslikani temnomodro.

Marsikdo bi pričakoval, da bo Britanska državna skupnost slikana v isti barvi! Pa ni tako. Kanada, Avstralija in Nova Zelandija so slikane svetlobomodo, v skladu s tradicijo, da so to »kapitalistične države pod vplivom angloameriških imperialistov. Enako označuje barvni zemljevid tudi Argentina, Perú, Bolívia, Kolumbija, Nikaragua, Islandija, Norveška, Svedska Finska, Urugvaj, Dansko, Belgija, Turčija, Portugalsko in Jugoslavijo.

Za nekatere države pa najdemo novo označbo. Razlage k zemljevidu opisuje te države, da je v njih smočno osvobodilno in delavsko odporiško gibanje. V to skupino držav spadajo Francija, Italija, Španija, Severna Afrika, Egipt, Nigera, Kenya, Severna in Južna Afrika, Sirija, Irak, Perzija, Pakistan, Indija, Burma, Siam, Indonezija, Borneo, Filipini, Novi Južni Wales (Avstralija), Japonska, Venezuela, Brazilija, Čile in Severna Mehika.

Za nekatere države pa najdemo novo označbo. Razlage k zemljevidu opisuje te države, da je v njih smočno osvobodilno in delavsko odporiško gibanje. V to skupino držav spadajo Francija, Italija, Španija, Severna Afrika, Egipt, Nigera, Kenya, Severna in Južna Afrika, Sirija, Irak, Perzija, Pakistan, Indija, Burma, Siam, Indonezija, Borneo, Filipini, Novi Južni Wales (Avstralija), Japonska, Venezuela, Brazilija, Čile in Severna Mehika.

Možje v Kremlju hočejo preprati svet, da so može miru, toda zemljevid je v ostrem nasprotnju z njihovo »mirovno« propagando v deželah, ki jih označujejo z podobnimi zemljevidi. Vendar je Tibet prenehal obstojati kot neodvisna država. Vsečakor na zemljevidu ni sledu o kateri »Tibetski ljudski republike«, kot je naslikana Mongolija; Lhasa — prepovedano mesto — je samo nadvodno mesto na Kitajskem.

Seveda tudi Viet Minh na zemljevidu ni slabo odrezal. Indokina je razdeljena na dva dela in Sajgon je prestolnica »demokratske«

republike proti človeku, razreda proti razredu ter s špijonstvom, ki ni priznana niti svetosti družinske vezi;

vaša borba je na tem moralnem terenu imela pol uspeh. Komunističnega spletkarjenja je bilo že v nedavni preteklosti toliko, da

Na tem političnem zemljevidu pa opazimo še druge mračne poteze.

Na tem političnem zemljevidu pa opazimo še druge mračne poteze.

Na tem političnem zemljevidu pa opazimo še druge mračne poteze.

Na tem političnem zemljevidu pa opazimo še druge mračne poteze.

Na tem političnem zemljevidu pa opazimo še druge mračne poteze.

Na tem političnem zemljevidu pa opazimo še druge mračne poteze.

Na tem političnem zemljevidu pa opazimo še druge mračne poteze.

Na tem političnem zemljevidu pa opazimo še druge mračne poteze.

Na tem političnem zemljevidu pa opazimo še druge mračne poteze.

Na tem političnem zemljevidu pa opazimo še druge mračne pote

VESTITI S TRŽAŠKEGA

Novi ireidentistični temelji

Moramo priznati, da se pre malo bavimo z ireidentističnim delom in pisanjem ireidentističnega tiska pri nas. Vse ireidentistične akcije so politično tako malo resne, da prav zares ne zaslužijo posebne pozornosti! Od časa do časa pa jih je uspe pritegniti nase splošno pozornost tržaške javnosti, bolj zaradi hrupnosti podvигov kot zaradi tehnosti vprašanj, ki jih načenajo.

Od časa do časa pa se nam je oko zaustavila na tognem pisanju lističev »Arena di Polac« in »Difesa Adriatica«. V naše opravičilo moramo navesti dejstvo, da tukajšnje uradno glasilo demokrščanske stranke »Giornale di Trieste« z uradnimi tržaškimi demokrščanskimi kroggi in z ireidentističnim blokom v mestnem svetu niso sproti seznanjanju z razvojem ireidentističnega razpoloženja pri nas, tako da se zatemamo k obema zgoraj navedenima tehnikoma le ob posebnih prilikah.

Taka izredna politika je vpravila obletnica podpisa mirovne pogodbe z Italijo.

Moramo ugotoviti najprej dokaj čudno skladje med načrti uradne Italije in početjem vseh ireidentističnih organizacij v Italiji in na Tržaškem. Uradna Italija je pravkar odpovedala vse svoje obveznosti, ki jih ima na podlagi mirovne pogodbe do Sovjetske zveze, češ da je s tem prenehala veljati zanesljivo kakršna koli obveznost iz naslova mirovne pogodbe, ki naj bi po italijanskem mnenju s tem naravnost izgubila vso svojo veljavno. Medtem pa italijanske ireidentistične organizacije postavljajo v Rimu, ob zaščiti in podpori italijanske demokrščanske vlade, n o v e temelje svoji ireidentistični vojnouhajški in fašistični akciji.

Skladje je popolno in presenetljivo!

Namen, ki ga zasleduje italijansko zunanje ministrstvo z odpovedjo obveznosti, ki jih ima do SZ na podlagi mirovne pogodbe, je jasen. Jutri bi lahko sledila slična odgovred glede obveznosti do Jugoslavije. To pa je stvar, ki zadeva OZN in svetovno diplomacijo, ne pa samo Italijo in njenih trenutnih političnih koristil! Italijanska gospoda je vsekakor drzna in bo kričala objeknili v svetu. S tem se pa bomo bavili ob drugi priliki na drugem mestu.

Vendar nam demokratičnim in miroljubnjim Tržačanom nikakor ne

gre v račun, da postavljajo italijanski ireidentistični prav te dni v Rimu nove temelje svoji ireidentistični akciji prav s pomočjo italijanske vlade. Jasno je, da bi morali prav mti kot prvi plačati ceho za nove državne podvige italijanskih nestrpnežev. Na III. nacionalnem kongresu Združenja za Julijsko krajino in Dalmacijo so delegati iz cele Italije in Trsta (ki so pa vsi pristni Italijani, priseljeni na Primorsko, v Istro in Zader med prvo in drugo svetovno vojno) nastavili širokopotezen načrt za svoje božde delo.

Za nas zelo važno je dejstvo, da je na samem kongresu prišlo do znanih sporov med pristaši evropske skupnosti in njenimi na-

sprotniki. Oglasilo se je namreč nekaj klubov vsemu se preceje treznih oseb, ki so izrazile dvom, da bi pretirano poudarjanje italijanstva pri vsaki pasji procesiji moglo koristiti splošnim napornom za dogodnega sveta za doseg evropske skupnosti. Seveda so bili taki poslisci oglašeni sredi splošnega besenja večine delegatov ... Zmagala je nestrpnost! Zmagalo je sovrstvo!

Ta nestrpnost in to sovrstvo sta nevaren uvod v novo obdobje borbe, ki nas čaka. Trenzo in predužno bomo presojali nastali položaj v prepričanju, da je pravica na naši strani in da nam bo stal v borbi ob boku ves demokratično mirešči in svobodoljubni svet.

Apel na avtobusno podjetje „Carsica“

Avtobusna proga »Carsica« vzdržuje prometne zveze po vsem našem Krasu. Jasno je, da uporabljajo njenega prometna sredstva predvsem naši podeželjani.

Toda na žalost še do danes ne upošteva uprava slovenskega jezika in v službenem občevanju uporablja izključno italijanski jezik.

Pozivamo zato upravo, naj vpliva na svoje uslužence, da bodo upoštevali želje Slovencev in z njimi občujejo v slovenščini, saj vse obvladajo naš jezik!

Dogaja se namreč celo, da se ti usluženci nekorektno obnašajo do potnikov in jih žalijo z italijanskimi izrazi o njihovi slovenski pridarnosti ...

I. Družinski plesni večer

Napovedana otvoritev družabne sezone po SDD s prireditvijo I. družinskega plesnega večera pretekle sobote dne s. t. m. je bzbila veliko zanimanje tukajšnjih slovenskih krogov.

Vsem, ki so se v tako lepem številu odzvali vabilu prireditvenega odbora, spominjam, da se velikega uspeha letosnjega II. Slovenskega plesa, ni bilo žal obiska tega srečevravnega večera, kajti čakako jih je vesele presenečenje. Nova načeta dvorana v ulici Crispi, ki je marsikateremu obudila spomin na svoječasne slovenske prireditve, predvsem Slovenskega akademškega kluba »Balkan«, in jih povedala zato vsaj za par kratkih uric v mladostnem letu, je vzbuđila med udeležencami veselo iznenadenje zaradi lepe razvrstitev prostorov, ki so bili za to priložnost primerno okrajeni in ki so tudi pripomogli k ljubki, in neprisiljeni domačnosti, ki se je razvila v teknu večera ob zvokih izbranega orkestra pod vodstvom g. Slamiča.

Opazili smo med udeleženci zastopnike vseh slojev našega tukajšnjega živja, iz mesta in okolice, kakor tudi naših tukajšnjih sorodnikov Hrvatov in Srbov, ki so se zavedali, da s svojo prisotnostjo podprejo napore SDD, ki išče vedno novih virov za svoje čim plodnejše delovanje na socialnem terenu, predvsem v prid naše siromansko šoloobvezne dece in dijastva, katero ne podpira nobena dobrozaložna blagajna kake državne ustanove, ampak se vzdržuje s skromnimi viri zasebne vzajemne pomoči.

Prepričani smo, da so vsi prisotni odnesli čim najboljši vtis s te prireditve, ki je bila organizirana pod gesлом: združiti prijetno s kriptismom, in da je bil obilen trud SDD za pozitivitev družabnega izživljivanja na Tržaškem stotero poplačan z veseloščnim priznanjem in odobravanjem.

Skoda, da je motilo vesel potek tega prijetnega večera vzdušje premašile se segrete dvoran, kar je občutno posebno na nežni spol, ker je v zadnjem trenutku odpovedala centralna kurjava in si je moralno društvo pomagati v sili s priložnostnimi pripomočki.

Res je sicer, da si je občinstvo, posebno mladina, pomagala s čim večjo vremensko pri izvajanju narodnih plesov in modernih slagerjev in so v poskočnih vrtineh valčkov, polk in mazurk na zamotanih figur modernih plesov popolnoma pozabili na ta nedostatek, kateremu bo društvo, znano po svoji brezhibnih organizacij vseh potankosti, pomoglo že pri prihodnjih plesnih prireditvah, ki jih ima v programu in o katerih poročamo na drugem mestu našega lista, tako da bodo tudi najgloblji dekolteji

Prepričani smo, da so vsi prisotni odnesli čim najboljši vtis s te prireditve, ki je bila organizirana pod gesлом: združiti prijetno s kriptismom, in da je bil obilen trud SDD za pozitivitev družabnega izživljivanja na Tržaškem stotero poplačan z veseloščnim priznanjem in odobravanjem.

Deske smrekove, macesne in trdi lesov, trame in par-

Odgovorni urednik: dr. Janko Jež

Tiskar: tiskarna »Adria«, d. d. v Trstu

Mizarji kmetovalci podjetniki!

kete nudi najugodnejše

CALEA
TEL. 90441 T R S T
Viale Sonnino, 24

Lovci pozor!

Kune belice
Kune zlatice

kupuje po najvišjih dnevnih cenah

Krznarstvo Alaska
TRST, ul. S. Lazzaro 13-I, tel. 5658

ZOBOZDRAVNIK

Dr. STANISLAV PAVLICA

sprejema od 9 - 12 in od 17 - 19

T R S T , VIA COMMERCIALE

10-II, TEL. 31-813

TVRDKA SUDEXPORT
posilja v najkrajšem času **DARILNE PAKETE**
oseh orst v Jugoslavijo. Posiljamo na tisoče paketov
mesečno naročenih po naših prijateljih v Ameriki in
v drugih krajih sveta. Blago je garantirano prorazredno
CENE NAJNIZJE

E. JOSIPOVIČ - Trst, via Mazzini 15-I - Tel. 24181, 29852

URARNA UL. ROMA 19 **ZLATARNA**

VELIKA IZBIRA, PO ZARES KONKURENCNIH CENAH!
LASTNA DELAVNICA. KUPIM IN ZAMENJAM ZLATO, SREBRO
IN DRAGULJE.

Predno se odločite za nabave običaste

MAGAZZINI DEL CORSO

TRST, Corso 1 - Borzni trg (Piazza della Borsa)

DEŽNIH PLAŠČEV POURŠNIKOV LODEN-O COVERCOATS GABARDINES

Največja izbira po najugodnejših cenah

Nič jím ní svetega...

Da so ciniki, smo vedeli; da pa nujova nesramnost presega vse možne meje, si skoro nismo upali verjeti.

»Giornale di Trieste« se hudeje nad independentističnim dnevnikom »Corriere di Trieste«, češ da posveca preveč pažnje in prostora smrti angleškega kralja Jurija VI. in žalovanju angleškega naroda po prijubljenem vladaru. Mislimo, da ni treba gledati tega izgubljati preveč besedi.

Tržaško ozemlje je pod zaupno upravo Organizacije združenih narodov, ki jo izvajajo po sklepnu mirovne pogodbe do imenovanja gubernierja angloameriške oborožene sile. Razumljivo je zato, da Tržačani, pravi Tržačani, sočutstvujejo z angleškim narodom ob smrti njegovega kralja. Iredentisti bi si pa morali le postaviti mejo za izlivne njihove nestrpnosti!

Prav zaradi tega protestiramo Tržačani, ker noče tržaški župan Bartoli izbesiti naše zastave na pol droga v znak žalovanja in sočutstvovanja vsega tržaškega ljudstva z angleškim. Res je, da je zastava visela na pol drogu le poleg dneva na dan kraljeve smrti, vendar so jo takoj nato sneli z občinske palače, medtem ko se naše zastave še vedno vijejo na ostalih javnih zgradbah.

Zares: nič jím ni svetega!

Plesna prireditve v Nabrežini

Preteklo soboto dne 9. t. m. je prireditvi krajevna organizacija S. D. Z. v Nabrežini svoj običajni pustni

Veselo razpoloženje je vladalo pri vseh udeležencih, ki so se v velikem številu odzvali vabilu prireditvev. Kinodvorana je bila za priliko zelo lepo okrašena; mladina in starina sta tu res prišla na svoj račun, kajti primerni orkester je pod cvečinom mandeljnem igral različne plesne komade za moderne, a tudi za nas starejše, manj moderne plesalce. Sicer smo se starejši raje zbrali v prostorih bufeta, kjer smo se prijateljski raz-

SDD v TRSTU

opozarja našo slovensko javnost na svojo

Veliko pustno reduto

ki bo na pustno soboto dne 23. februarja t. l. s pričetkom ob 21. uri v zakurjeni dvorani Modugno v ulici Crispi št. 7 - I. nad.

Dostojnim maskam vstop dovoljen!

Izvolitev kraljice večera in nagrada najlepši maski. Obdaritev udeleženca z najsteviljnejšimi kotiljoni.

Vstop le proti vabilu! Osebna rezervacija v rezerviranje na sedežu društva v ulici Machiavelli št. 22-II., v tiskarni Adria v ulici S. Anastasio 1-c, v dvorani Modugno v ulici Crispi št. 7-I. in pri vseh odbornikih društva.

otresel tudi te kamoraške miselnosti in pokazal svojo zavednost ob času volitev v tržaški mestni svet in v dunajsko državno zborico. Ta enotna zavednost našega naroda je trajala, dokler ni nekaj časa pred prvo svetovno vojno socializem, ki je bil razširjen zlasti med našim delavstvom, skušal s svojo internacionalno miselnostjo rušiti našo narodno enotnost. Glavni voditelji te stranke med našim delavstvom so bili Italijani.

Druži se že sovražnik našega naroda je bil fašizem, ki je duševalno ubil zlasti našo mladino. In na teh predvojnih duševnih razvalinah našega naroda hoče danes graditi še naprej komunizem v sporazumu